

STATISZTIKAI JELENTÉSEK

ÖNTÖZÉSJELENTÉS

2021. év

ÖNTÖZÉSJELENTÉS
XXV. évfolyam • 1. szám • 2022
2022. július 8.

Megjelenik évente

Felelős szerkesztő
Demeter Edit

Szerző
Demeter Edit
demeter.edit@aki.gov.hu

Közreműködött
Vrana Attila
vrana.attila@aki.gov.hu

Gaál Márta
gaal.marta@aki.gov.hu

Kiadó

1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: +36 1 217 1011
Fax: +36 1 217 8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu

A kiadvány az Agrárközgazdasági Intézet
által üzemeltetett Agrárstatisztikai Információs
Rendszer adatai alapján készül.

Friss adatokért kérjük látogasson el az
[ASIR lekérdezhető adatok](#) felületre.

ISSN 1418 2130

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport – publikacio@aki.gov.hu
Telefon: +36 70 501 1156

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Summary	3
Módszertani információk	4
A 2021-es időjárási körülmények és az öntözés jelentősége a mezőgazdaságban	5
A 2021-es év öntözési eredményei	7
Vízjogi engedélyek adatai	7
Megöntözött terület és kiöntözött vízmennyiség	7
Az öntözővíz eredete és kiadagolásának módja	10
A vízjogi engedéllyel rendelkező gazdálkodók főbb növényeinek hozama	12
Ábrák, táblázatok	14

Összefoglaló

A beérkezett adatok alapján országos szinten az üzemre engedélyezett éves vízmennyiség (a halastavakkal együtt) megyénként átlagosan 29,6 millió m³ volt, de három megyében a 2 millió m³-t sem érte el: Nógrád megye (197,6 ezer m³), Veszprém megye (1703,8 ezer m³) és Vas megye (1452,9 ezer m³). A vizsgált évben, a beküldött adatok alapján a gazdálkodók (a halastavak adatai nélkül) 85 031,5 hektáron (+10 százalék) 118,4 millió m³ vizet (+35,3 százalék) öntöztek ki 2021-ben az előző évhez képest. A megöntözött terület 82,2 százaléka az Alföldön található, ahová a kiöntözött vízmennyiség 86,8 százaléka jutott.

Az adatszolgáltatók jelentései alapján hazánkban 2021-ben hektáronként átlagosan 1393 m³ vizet használtak a gazdálkodók, 23 százalékkal többet, mint 2020-ban, amennyiben öntözték a területüket. Nagy volt a szórás régióként: a Dél-Alföldön egy hektáron átlagosan 1600 m³ vizet öntöztek ki, ami az országos átlagnál 14,9 százalékkal több, ezzel szemben Észak-Magyarországon kevesebb vizet használtak fel hektáronként, mint az országos átlag harmada.

Az öntözött terület közel kilenctizedét 2021-ben is felszíni vízzel öntözték a gazdálkodók (hasonlóan a 2020-as értékhez), és csupán 12 százalékát felszín alattival. A kiöntözött vízmennyiség kétharmadát esőztető öntözőberendezéssel juttatták ki: a teljes vízmennyiség 47,4 százalékát lineár öntözőberendezéssel, 8,8 százalékát csévéldobossal és 10,8 százalékát körforgó rendszerűvel.

Summary

Based on the data received, the average annual volume of water (including fish ponds) authorised for the plant at national level was 29.6 million m³ per county, but in three counties it was less than 2 million m³: Nógrád county (197.6 thousand m³), Veszprém county (1,703.8 thousand m³) and Vas county (1,452.9 thousand m³). In the year under review, based on the data submitted, farmers (excluding the data on fish ponds) irrigated 85,031.5 hectares (+10 per cent) with 118.4 million m³ of water (+35.3 per cent) in 2021 compared to the previous year. 82.2 per cent of the irrigated area is located in the Great Plain, where 86.8 per cent of the irrigated water volume was allocated.

According to the data providers' reports, in 2021, farmers in our country used on average 1,393 m³ of water per hectare, 23 per cent more than in 2020, when irrigating their land. There was a wide variation by region: in the Southern Great Plain, an average of 1,600 m³ of water per hectare was irrigated, 14.9 per cent more than the national average, while in Northern Hungary, less than a third of the national average was used per hectare.

In 2021, farmers irrigated nearly nine-tenths of the irrigated area with surface water (similar to 2020) and only 12 per cent with subsurface water. Two thirds of the irrigated water was applied by farmers using sprinkler irrigation: 47.4 per cent of the total water was applied by linear irrigation, 8.8 per cent by coil irrigation and 10.8 per cent by recirculation.

Módszertani információk

A kiadvány az Öntözés című, 2336-os nyilvántartási számú Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) keretében végzett adatgyűjtés alapján készült. Az adatgyűjtés a statisztikai törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet előírásai szerint történik. A kiadvány célja, hogy átfogó képet adjon a magyarországi öntözéses mezőgazdasági gazdálkodásról. A megyei részletezettség módot ad az egyes régiók öntözési adatainak összehasonlítására.

Az adatszolgáltatás a vízjogi engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezetek és egyéni gazdálkodók számára kötelező. Az adatgyűjtés teljes körű, azonban az adatszolgáltatásra kijelölt vízjogi engedéllyel rendelkezők állománya a 2015. évi adatbázison alapult a 2019-es tárgyévig. Mintafrissítést hajtottunk végre és a 2020-as tárgyévre a 2019-ben érvényes mezőgazdasági vízjogi engedéllyel rendelkezők teljeskörűen bekerültek. Az adatszolgáltatási kör frissítését az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) adatai tették lehetővé, amelyet egy együttműködési megállapodás keretében ezután minden évben rendelkezésünkre bocsátanak, így 2021. év végén is frissítettük a kijelöltek listáját. Az adatszolgáltatásra kijelölt 3380 vízjogi engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezet és egyéni gazdálkodó 72,5 százaléka teljesítette az adatszolgáltatást. A beérkezett 2422 adatszolgáltatási jelentés 9,7 százaléka (234 darab) nullásan, adat nélkül érkezett. A 2021-es évre bevontuk az adatszolgáltatási körbe az öntözési közösségeket, szám szerint 74 darabot, melyek közül mindössze 9-en küldtek adatot jelentést, a további 65-ből, akiknek nullás a 2021-es tárgyévi jelentése 21,5 százalék a külön felkérés ellenére sem jelzett vissza, így nullásan került lezárásra. A nullást beküldő öntözési közösségek még nem rendelkeznek engedéllyel, vagy csak elvi öntözési engedélyük van és ezáltal a tevékenységüket sem tudták megkezdeni, de várhatóan 1-2 éven belül ez megtörténik. 2022. májusban az öntözési közösségek száma elérte a 110-et. Az öntözési közösségek létrehozásáról és az engedélyezési folyamatáról a 14. ábrán található bővebb információ.

A vízjogi engedélyek adataiban a halastavak is benne vannak, nem volt lehetőség az elkülönítésre, míg a vízfelhasználás eredményeinél a halastavak adatai nem szerepelnek, ezt az ábrák és táblák esetében jelöltük. Az előző évekkel (2019 és az előtti évek) adatokkal való összehasonlítás nem lehetséges, így idősort sem jelenítünk meg a kiadványban az adatszolgáltatási kör 2020-as bővítése miatt.

A 2336-os Öntözés című adatgyűjtést az OVF-adatgyűjtés (volt OSAP 1373) 2021-es eredményeivel összevetve a következő lefedettség mutatókat kaptuk: a beküldött vízjogi engedélyben (halastavakkal együtt) szereplő terület a 74,7 százaléka, a halastavak nélküli megöntözött terület 68,9 százaléka és a kiöntött vízmennyiség 67,9 százaléka az OVF 2021-es eredményeinek. A lefedettség vizsgálat során az OVF-adatokkal összevetve a halastavak területének 61,9 százalékát, míg a tavakba feltöltött vízmennyiség 71,5 százalékát tartalmazzák a 2021-es tárgyévről beérkezett adatok.

Jelmagyarázat

... = adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

– = nincs adat.

A 2021-es időjárási körülmények és az öntözés jelentősége a mezőgazdaságban

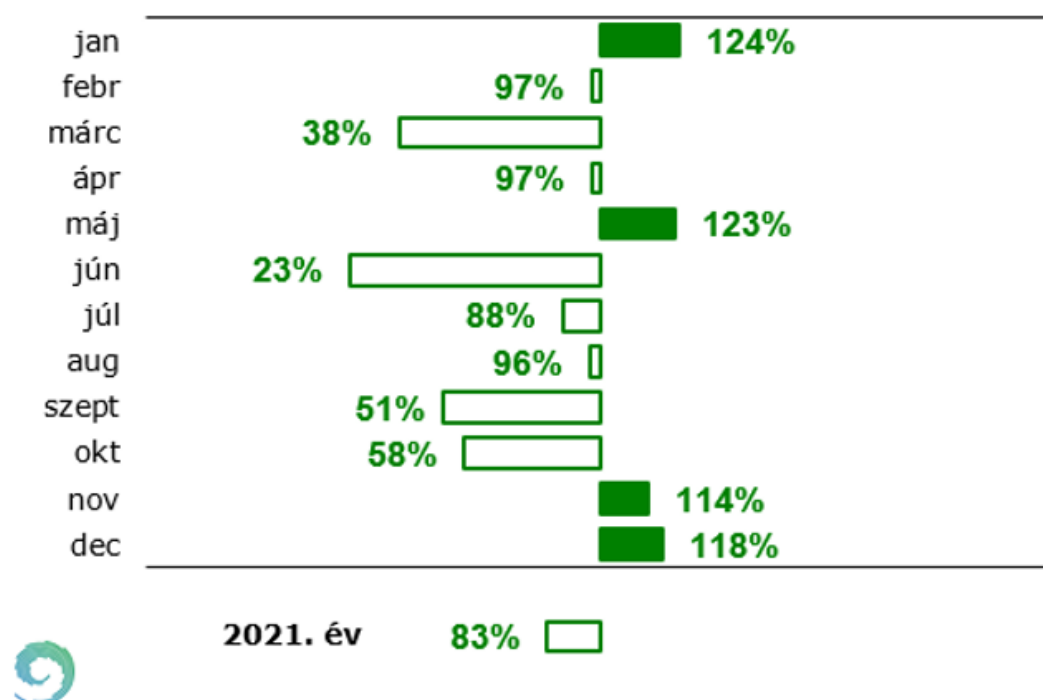
Az időjárás 2021-ben is nagymértékben befolyásolta a mezőgazdaságban a növénytermelési ágazat növénykultúráinak hozamait. A helyi károk és az aszály intenzitása évről évre egyre erősebb, ami az időjárás szélsőséges jellegének fokozódását is mutatja. Az országos középhőmérséklet 2021-ben mintegy $0,1\text{ }^{\circ}\text{C}$ -kal múlta felül az 1991–2020-as éghajlati normál átlagot, és $10,84\text{ }^{\circ}\text{C}$ -os középhőmérsékleti értéket hozott. A nyár folyamán komoly hőségperiódusokat tapasztalhattunk 2021-ben, hőségnapból ($T_{\max} \geq 30\text{ }^{\circ}\text{C}$) országos átlagban a normálnál (29 nap) jóval többet, 42 napot mértek. A forró napok száma ($T_{\max} \geq 35\text{ }^{\circ}\text{C}$) országos átlagban a normálnál (3 nap) 5 nappal több volt. 2021 nyarán az Alföld déli részén, Békés megyében 30-35 hőhullámos nap fordult elő, míg Kübekházán összesen 66 hőségnapot jegyeztek fel. A 2021-es nyár legmagasabb hőmérsékletét ($40,2\text{ Celsius-fokot}$) július 8-án Adonyban mérték.

Az országos évi csapadékösszeg 2021-ben 514 mm volt, ami 101 mm-rel kevesebb az előző évhez képest. A 2021-es évben négy hónapban hullott az átlagosnál több csapadék. Legszárazabbnak március, június, szeptember és október hónapok bizonyultak, ugyanis több mint 50 százalékkal maradtak el a havi csapadékösszegek a sokéves átlagtól. 2021 júniusa extrém száraz időjárású volt, 1901 óta a legszárazabb. A kevés csapadék területi és időbeli eloszlása szélsőségesen alakult. A júniusi csapadékösszeg országos átlagban 16,2 mm volt, amely a sokévi átlag 23 százaléka. A nyár folyamán heves záporok, zivatarok és a nagy meleg váltották egymást. Júliusban különösen csapadékos időjárás jellemezte a Dráva menti síkságot, a Kisalföldet és a főváros térségét. A havi legnagyobb csapadékösszeget Páprád településen mértük, 174,1 mm-t. Az őszi csapadékhiány nem volt jó hatással a növénytermesztésre, azon belül is a gabona vetésére. Erdőtelken július 2-án 24 óra alatt özvízszerűen, összesen 94,3 mm csapadék hullott, ami több, mint egy teljes hónap csapadékmennyisége. A legmagasabb csapadékösszeg 760 mm (Miskolc Lillafüred-Jávorkút), a legalacsonyabb csapadékmennyiség 359,7 mm (Jászládány) volt 2021-ben (1. ábra). Az ország nagy részén az évi csapadékösszeg 350–550 mm között alakult, térbeli eloszlása részben tükrözte a domborzati adottságok hatását. A délnyugati határszélen és az ország északnyugati területein hullott a legtöbb csapadék, itt előfordultak 600 mm-t meghaladó területek is. Legszárazabb az Alföld volt, ahol 350–450 mm között alakult az éves csapadékmennyiség. A legkisebb évi csapadékösszeget a Jász-Nagykun-Szolnok megyei Jászládány állomáson jegyezték, ahol mindössze 359,7 mm hullott egész évben.

A kialakult helyzet hatására a belügyminiszter kihirdette a rendkívüli öntözési vízhasználatot (2021-ben július 1-től október 31-ig), amely csak tartósan vízhiányos időszakban áll a gazdálkodók rendelkezésére. A termelők bejelentése alapján közvetlenül felszíni vízből legfeljebb egy hónapig (maximum 120 mm/hektár vízmennyiséggel) és 100 hektár alatti területen történhet így öntözés. A tartósan vízhiányos időszakban a vízhasználó bejelentése alapján, vízjogi engedély nélkül, egy alkalommal rendkívüli öntözési célú vízhasználat lehetséges, amely nagy segítség a termelőknek többek közt a kelesztő öntözésnél. A mezőgazdasági termelők terheinek csökkentése érdekében a kihirdetett tartósan vízhiányos időszakban az öntözési, halgazdálkodási és rizstermelési vízhasználat vízmennyisége után nem kellett a vízhasználónak vízkészletjárulékot fizetni. Az OVF adatai szerint 2021-ben a kihirdetett időszakra 1849 hektárra érkezett rendkívüli vízigény, 738,6 ezer m^3 (2,5 -szer több, mint 2020-ban) vizet öntöztek ki a termelők a vízszolgáltató művek közreműködésével.

Amennyiben olyan gazdálkodó vette igénybe ezt a lehetőséget, akinek nem volt vízjogi engedélye, az általa végzett rendkívüli mezőgazdasági vízfelhasználás nem kerülhetett bele a 2021. évi 2336-os OSAP eredményei közé.

1. ábra: **Havi csapadékösszegek 2021-ben az 1991–2020-as normál százalékában (homogenizált, interpolált adatok alapján)**

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

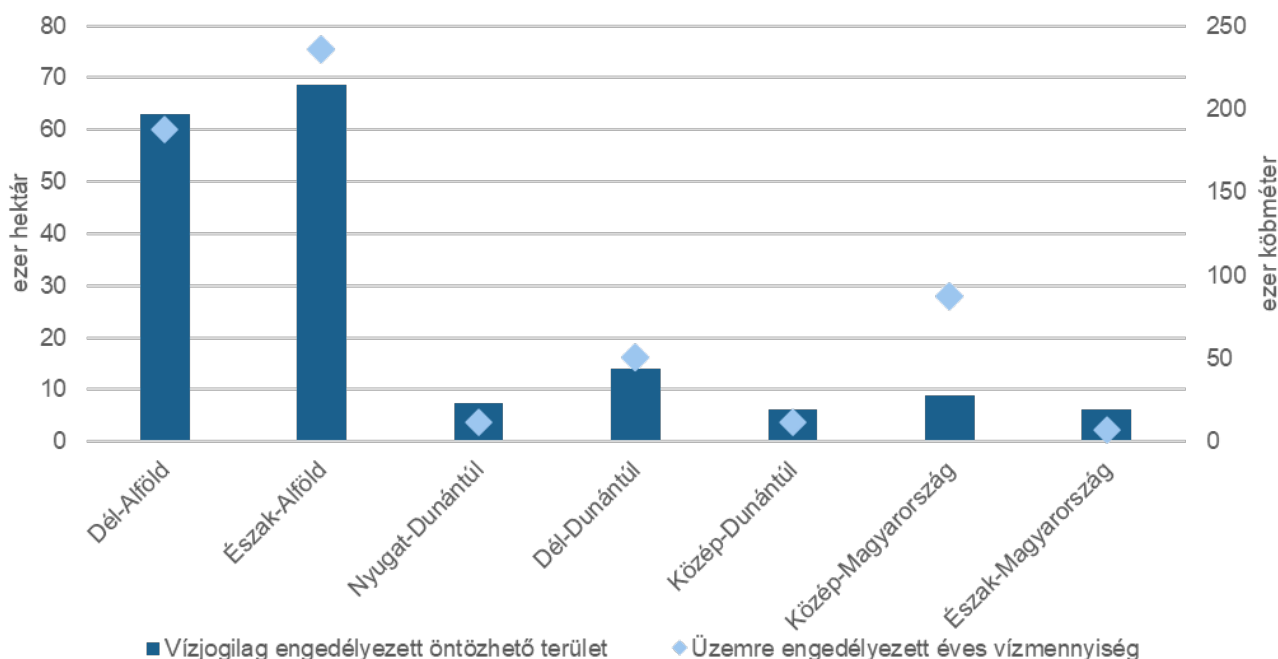
A 2021-es év öntözési eredményei

Vízjogi engedélyek adatai

A vízjogilag engedélyezett öntözhető területeket és az üzemre engedélyezett éves vízmennyiséget mutatja be régióként a 2. ábra, amelyben a halastavak is szerepelnek. A beérkezett adatok szerint a vízjogilag engedélyezett öntözhető területek (174 210 ha) közel háromnegyede az Alföldön található. Jász-Nagykun-Szolnok (33 558 ha) és Békés megyében (30 015 ha) a vízjogilag engedélyezett öntözhető terület önmagában is kismértékben maradt el az Alföldön kívüli 5 régió összesített, teljes, legálisan öntözhető területétől (42 427 ha). Az Alföldön megyénként átlagosan 21 964 hektár vízjogilag engedélyezett terület volt, viszont Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 12 027 hektárja erősen elmaradt az átlagtól. Az öntözésnél a legkisebb szerep továbbra is Nógrád megyének jutott, ahol a 200 hektárt minimálisan haladja meg a vízjogilag engedélyezett öntözhető terület (210 ha) nagysága.

A beérkezett adatok alapján az üzemre engedélyezett éves vízmennyiség 591,6 millió m³ volt Magyarországon a 2021-es évben, ennek több mint háromnegyede szintén az Alföldre esett. Az Alföldön az üzemre engedélyezett éves vízmennyiség megyei átlaga 70,5 millió m³ azzal együtt, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében ez az érték az országos megyei átlagos vízmennyiséget sem érte el (1. táblázat).

2. ábra: Vízjogi engedélyek adatai régióként^{a)}, 2021

Forrás: AKI ASIR

^{a)} A halastavak adatait is tartalmazza.

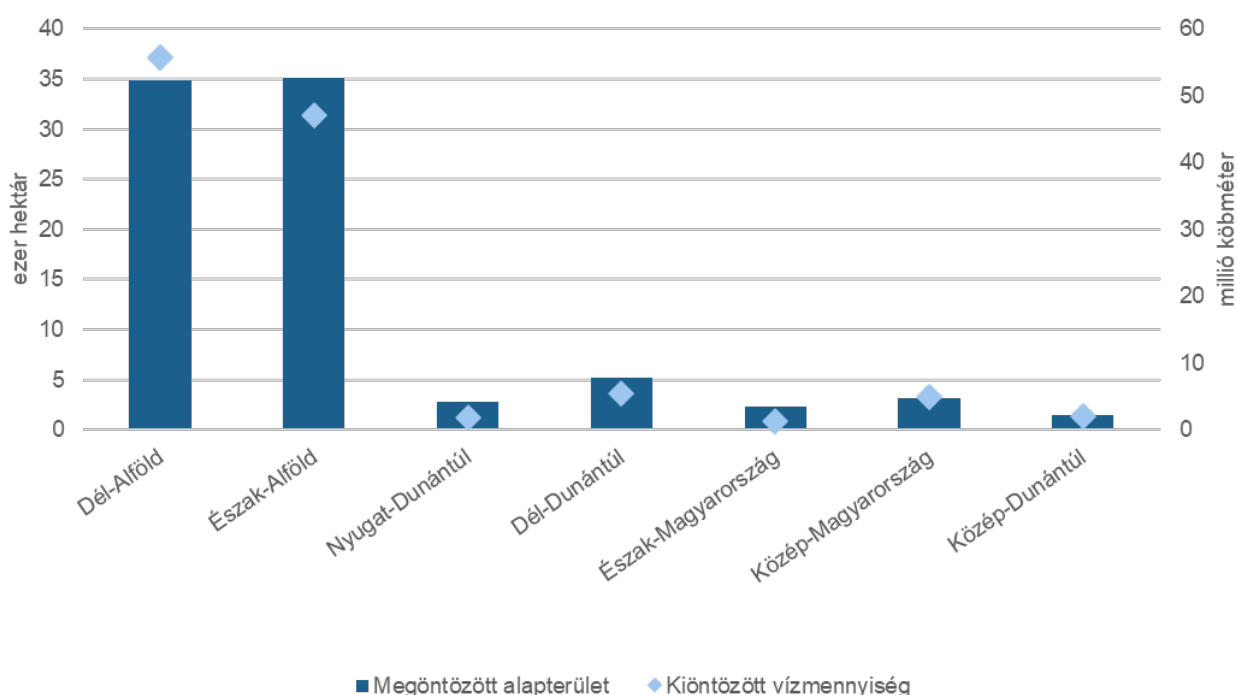
Megöntözött terület és kiöntözött vízmennyiség

A beérkezett adatok alapján országos szinten az üzemre engedélyezett éves vízmennyiség (a halastavakkal együtt) megyénként átlagosan 29,6 millió m³ volt, de három megyében a 2 millió m³-t sem érte el: Nógrád megye (197,6 ezer m³), Veszprém megye (1703,8 ezer m³) és Vas megye (1452,9 ezer m³).

A kiöntözött vízmennyiség halmozott érték, vagyis az öntözési idény kezdetétől a végéig öntözésre felhasznált vízmennyiséget jelenti. A vizsgált évben, a beküldött adatok alapján a gazdálkodók (a halastavak adatai nélkül) 85 031,5 hektáron (+10 százalék) 118,4 millió m³ vizet (+35,3 százalék) öntöztek ki 2021-ben az előző évhez képest. A megöntözött terület 82,2 százaléka az Alföldön található, ahová a kiöntözött vízmennyiség 86,8 százaléka jutott (3. és 4. ábra). A további öt régióban folyt öntözési tevékenység, átlagosan 3,1 millió m³ vizet felhasználva. Az adatgyűjtés alapján Közép-Magyarországon a kijelölt és választ adó termelők által művelésbe vont területek több mint harmadát, Észak-Alföldön több mint negyedét öntözték a gazdálkodók, míg Közép-Dunántúlon a megművelt területek kevesebb mint 2 százalékán (ez az érték jellemző országosan az öntözésbe bevont területek arányára) használták ki ezt a lehetőséget (4. ábra). A beérkezett adatok szerint az engedélyezett területekhez viszonyítva kedvezőbb képet kapunk, mivel 2 régióban az engedélyezett terület több mint 50 százalékán öntöztek, további 4 régióban közel 40 százalékán, viszont a régiók között sereghajtóként Közép-Magyarország végzett, ahol az engedélyezett terület negyedét sem érte el a megöntözött terület aránya a beküldött adatok alapján.

Az adatszolgáltatók jelentései alapján hazánkban 2021-ben hektáronként átlagosan 1393 m³ vizet használtak a gazdálkodók, 23 százalékkal többet, mint 2020-ban, amennyiben öntözték a területüket (5. ábra). Nagy volt a szórás régióként: a Dél-Alföldön egy hektáron átlagosan 1600 m³ vizet öntöztek ki, ami az országos átlagnál 14,9 százalékkal több, ezzel szemben Észak-Magyarországon kevesebb vizet használtak fel hektáronként, mint az országos átlag harmada.

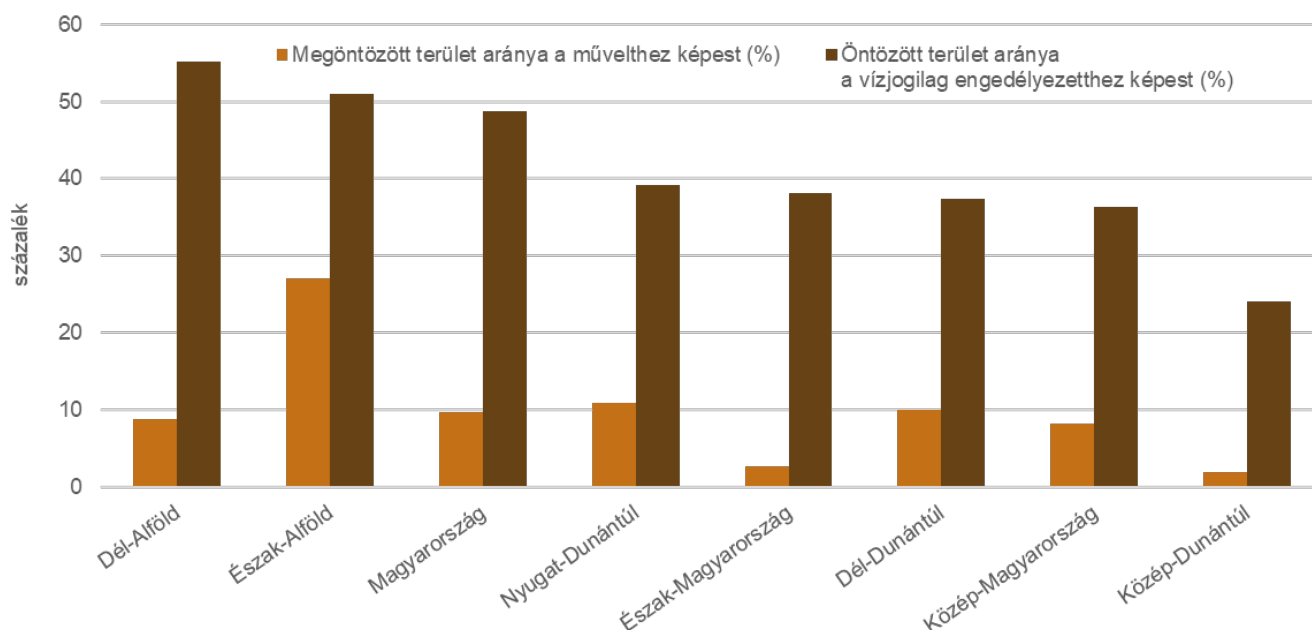
3. ábra: **Megöntözött, feltöltött terület és kiöntözött vízmennyiség régióként^{a)}, 2021**

Forrás: AKI ASIR

^{a)} A halastavak adatai nélkül.

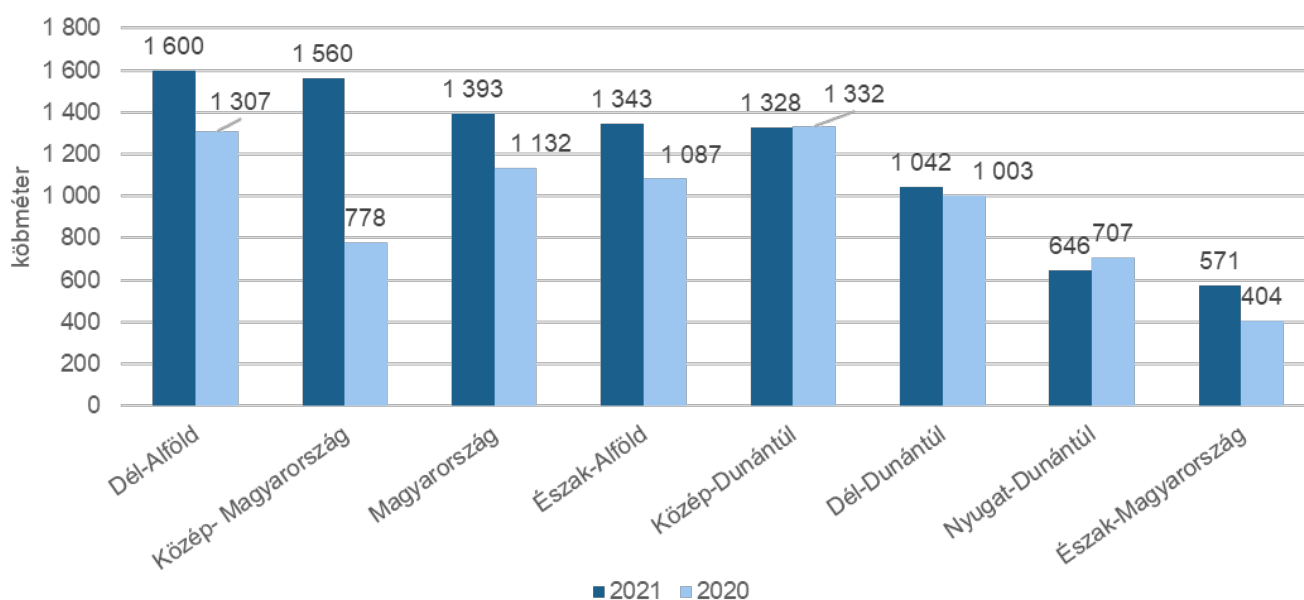
4. ábra: **A megöntözött terület aránya az adatot szolgáltató termelők által művelésbe vont területhez és vízjogi engedélyükhöz^{a)} viszonyítva régióként, 2021**

Forrás: AKI ASIR

^{a)} A vízjogi engedély a halastavak adatait is tartalmazza.

5. ábra: **Az 1 hektár megöntözött területre jutó vízmennyiség átlagosan régióként^{a)}, 2020–2021**

Forrás: AKI ASIR

^{a)} A halastavak adatai nélkül.

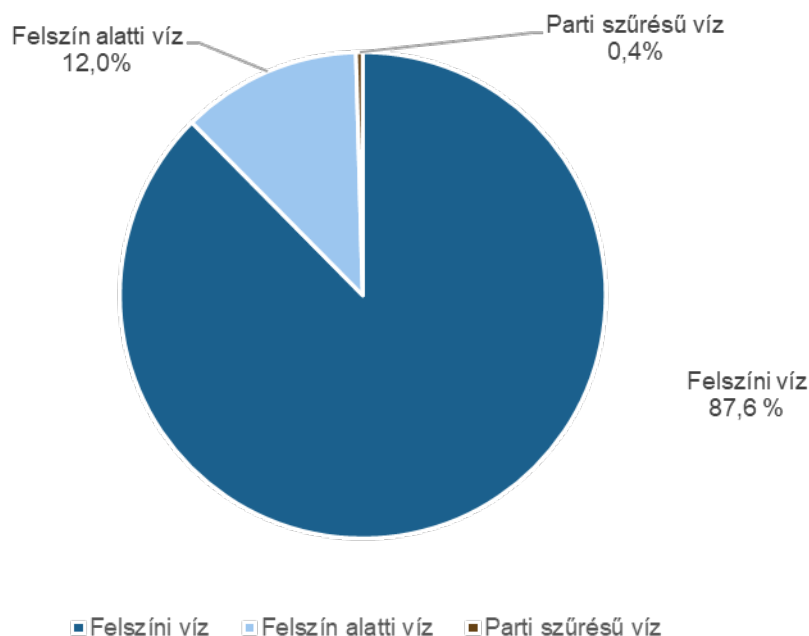
Az öntözővíz eredete és kiadagolásának módja

Az öntözött terület közel kilenctizedét 2021-ben is felszíni vízzel öntözték a gazdálkodók (hasonlóan a 2020-as értékhez) és csupán 12 százalékát felszín alattival (6. ábra). Az öntözővíz eredete szerint mindössze 381 hektáron használtak parti szűrésű vizet, amelynek közel harmadát az Alföldön öntözték ki (3. táblázat).

A kiadagolás módját a 2336-os kérdőíven szereplő (potenciálisan leggyakrabban öntözött) növényeknél (8. táblázat) kérdeztük meg, így az összesen sorokba beletartozó, de a külön fel nem tüntetett növények öntözési módjáról és a halastavakról nincs információnk. Az adatszolgáltatói visszajelzések alapján ezeken a kiemelt növényeken kívül öntöztek többek közt hagymát, petrezselymet, spárgát, sütőtököt, bodza- és dióültetvényeket. A beérkezett adatok alapján esőztető öntözőberendezéssel biztosították a vizet a megöntözött területek 88,7 százalékán (62 158 hektáron) 2021-ben (7. ábra). Az esőztetőn belül a legelterjedtebb kiadagolási mód hazánkban a lineár öntözőberendezés (64,8 százalék). Csévélődobos öntözőberendezést a megöntözött területek 16,3 százalékán, körforgósat pedig 14,9 százalékán használtak a termelők. Az egyéb kategóriába a mikroszórófejes, a barázdás, a sávós, a zárt vezetékes és a felszín alatti kiadagolási módok tartoznak, amelyeket az öntözött területek 1,2 százalékán használtak 2021-ben.

A gazdálkodók a kiöntözött vízmennyiség kétharmadát esőztető öntözőberendezéssel juttatták ki: a teljes vízmennyiség 47,4 százalékát lineár öntözőberendezéssel, 8,8 százalékát csévélődobossal és 10,8 százalékát körforgó rendszerűvel (8. ábra). A jellemzően rizsföldeken használt árasztó öntözés az összes kiöntözött vízmennyiség 28,7 százalékát adta. Az egyéb öntözési módokkal a kiöntözött vízmennyiség mindössze 0,6 százalékát juttatták ki a földekre a termelők 2021-ben.

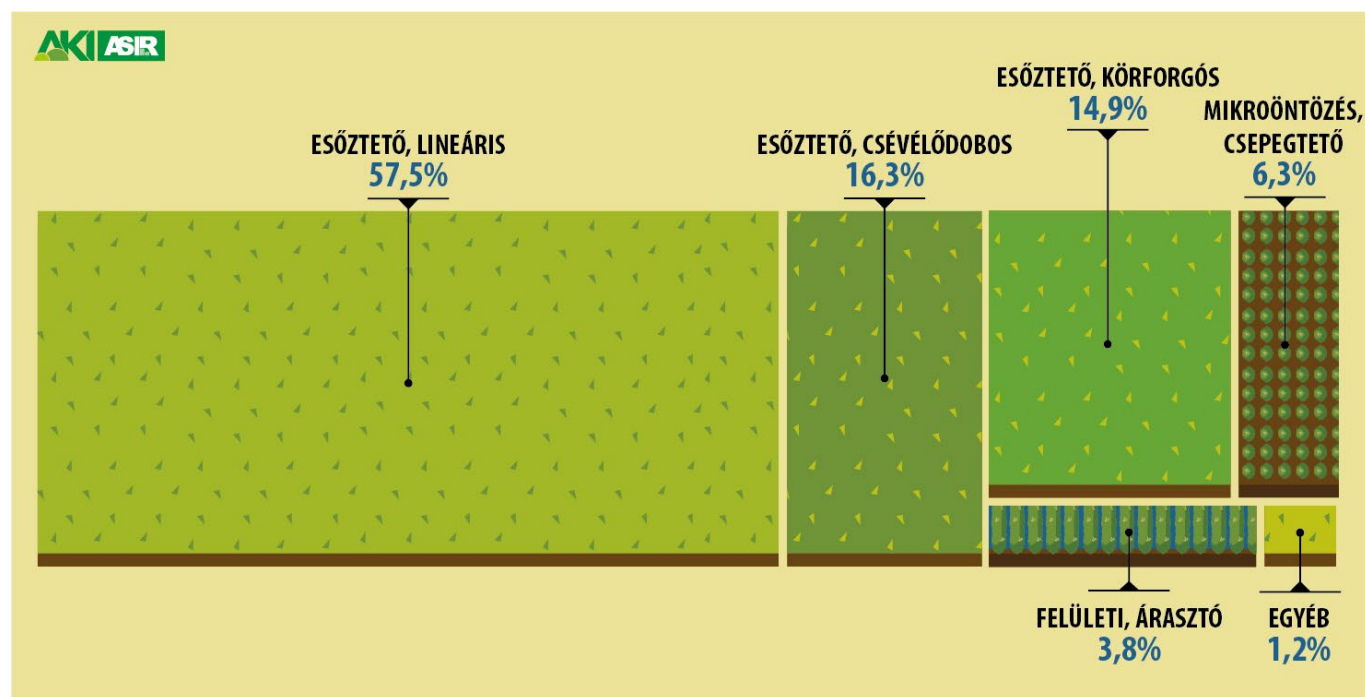
6. ábra: **A megöntözött terület aránya az öntözővíz eredete szerint^{a)}, 2021**

Forrás: AKI ASIR

^{a)} A halastavak adatai nélkül.

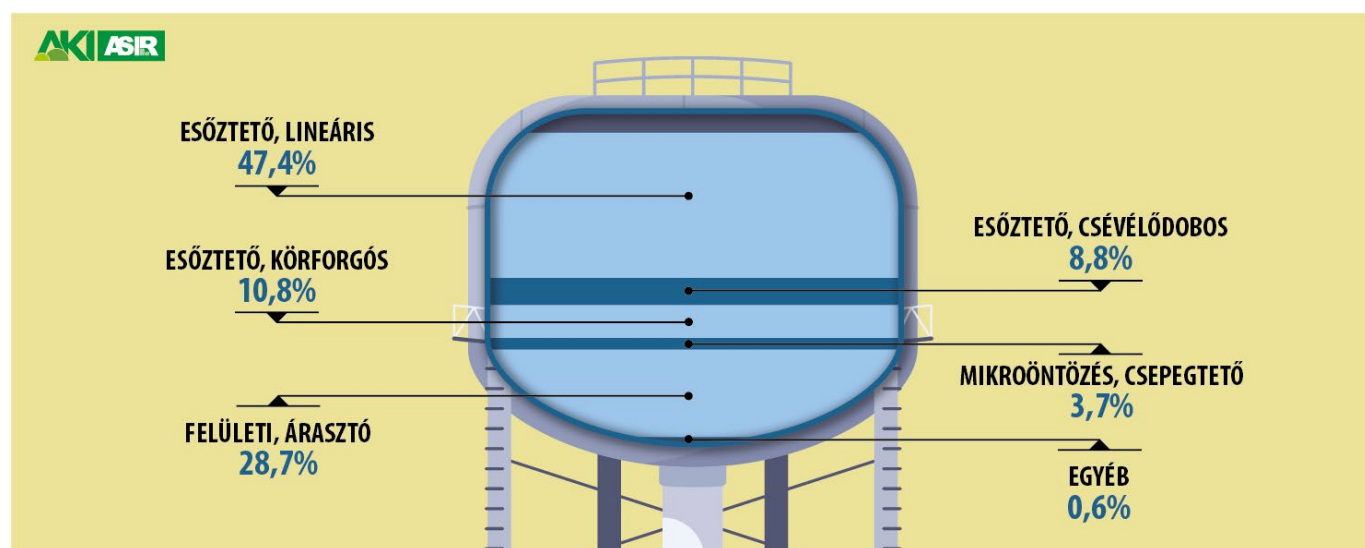
7. ábra: **A megöntözött alapterület megoszlása az öntözővíz kiadagolásának módja szerint^{a)}, 2021**

Forrás: AKI ASIR

^{a)} A halastavak adatai nélkül.

8. ábra: **Az öntözött területekre kiöntözött vízmennyiség megoszlása az öntözővíz kiadagolásának módja szerint^{a)}, 2021**

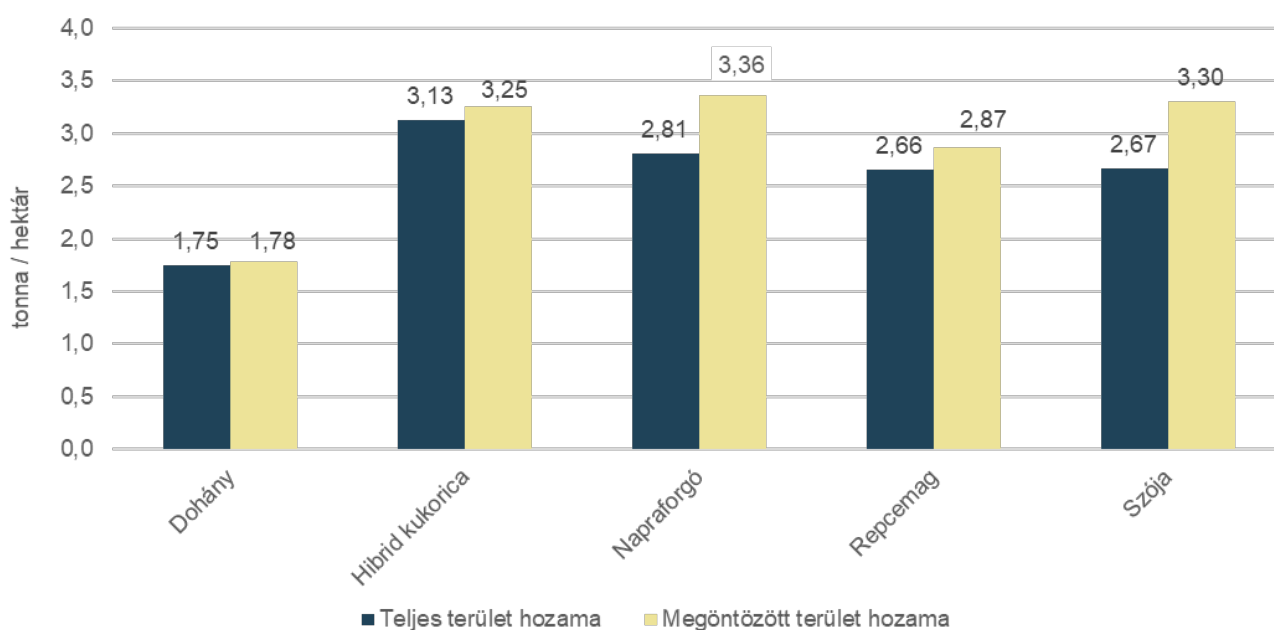
Forrás: AKI ASIR

^{a)} A halastavak adatai nélkül.

A vízjogi engedéllyel rendelkező gazdálkodók főbb növényeinek hozama

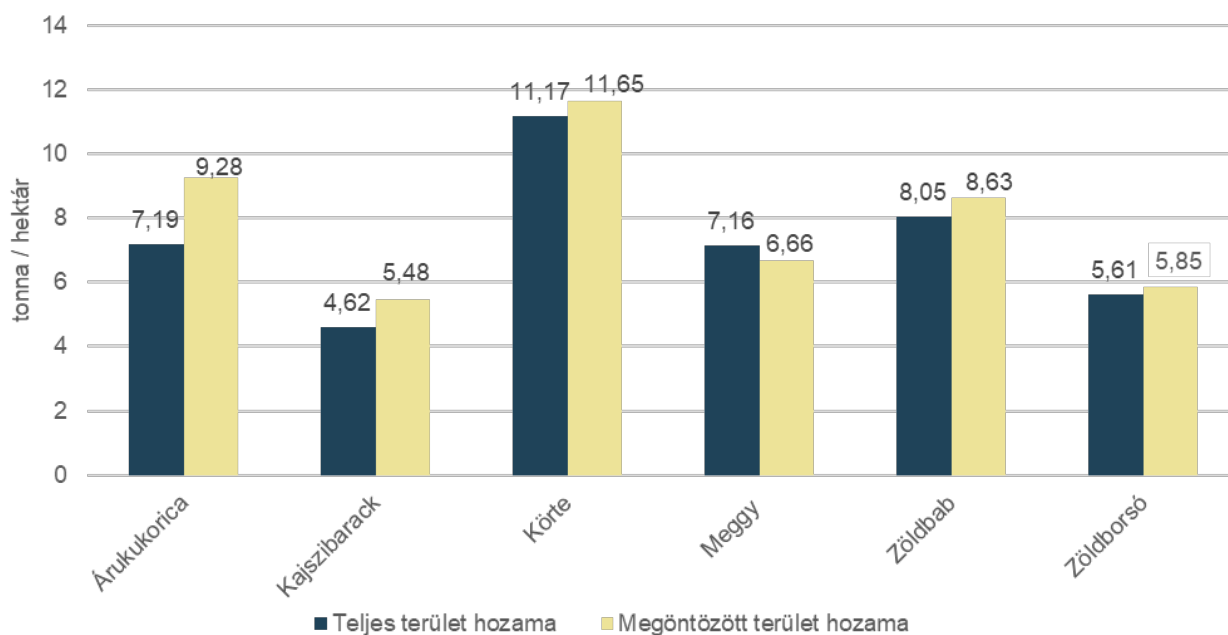
A hozamadatokat a vízjogi engedéllyel rendelkező, adatot küldő gazdálkodók szolgáltatták, függetlenül attól, hogy öntöztek-e a tárgyévben vagy sem. Az adatbázis nem tartalmazza a vízjogi engedéllyel nem rendelkező gazdálkodók hozamadatait, ebből is adódhat az országos átlagoktól való eltérés. A termelés színvonala diverzifikált, aminek a feltárására a kérdőív nem tért ki, ezért ennek hatásai nem térképezhetők fel. A hozamadatokat jelentősen befolyásolják az adott év időjárási körülményei, a területi adottságok eltérései és a termesztéstechnológia különbségei is. Emiatt előfordul, hogy a nem öntözött területek hozamai meghaladják az öntözött területek hozamait. 2021 tavaszán egy hidegfront miatt jelentősen visszaesett a hőmérséklet. Ekkor – a fagyzugok mellett – elsősorban az Alföldön nagyobb területen fagyott, így a gyümölcsültetvények közül főleg a kajszai, a meggy és az őszibarack szenvedett fagykárokat. Emellett a 2020 őszen kezdődő csapadékhiány, mely 2021 tavaszán is folytatódott, sem használt a szántóföldi növénykultúráknak. Az ismeretlen körülmények ellenére általában a beérkezett adatok alapján az öntözés jótékony hatását látjuk a hozamadatoknál (9., 10. és 11. ábra).

9. ábra: **A teljes terület és a megöntözött terület hozama a beérkezett vízjogi engedéllyel rendelkező mezőgazdasági termelők és vállalkozások adatai alapján, 2021**

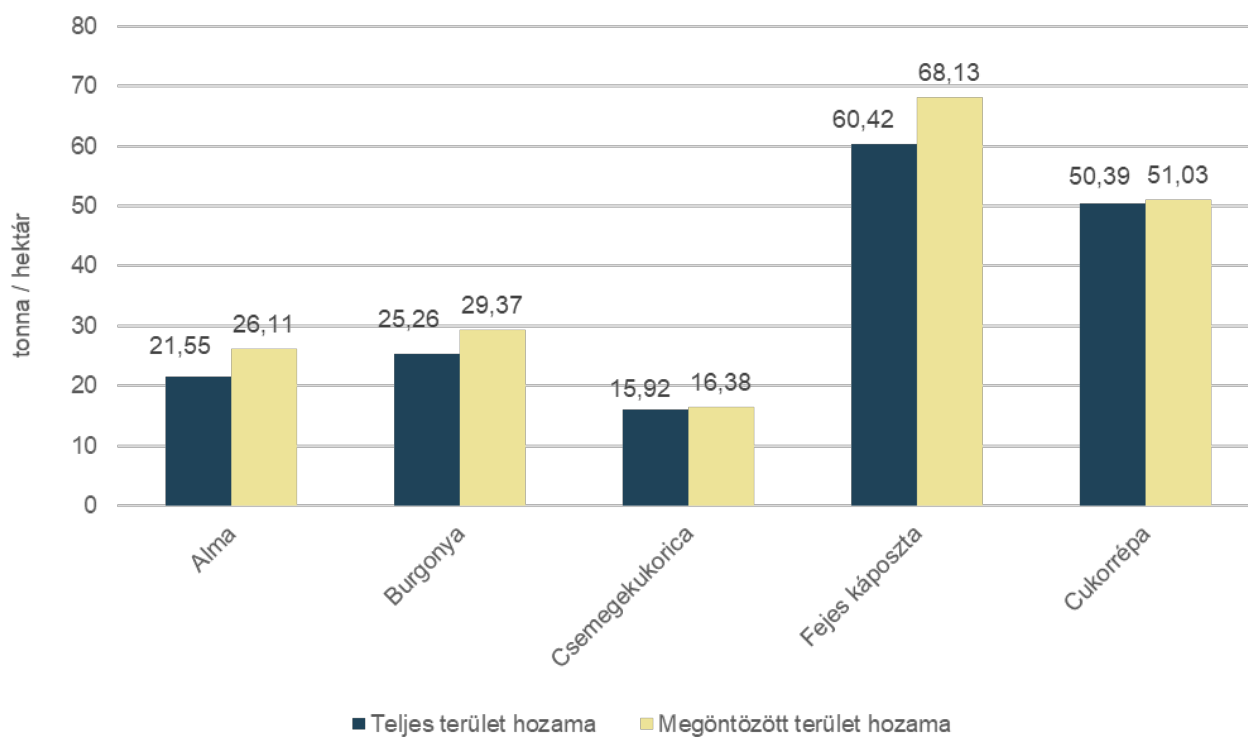
Forrás: AKI ASIR

10. ábra: **A teljes terület és a megöntözött terület hozama a beérkezett vízjogi engedéllyel rendelkező mezőgazdasági termelők és vállalkozások adatai alapján, 2021**

Forrás: AKI ASIR

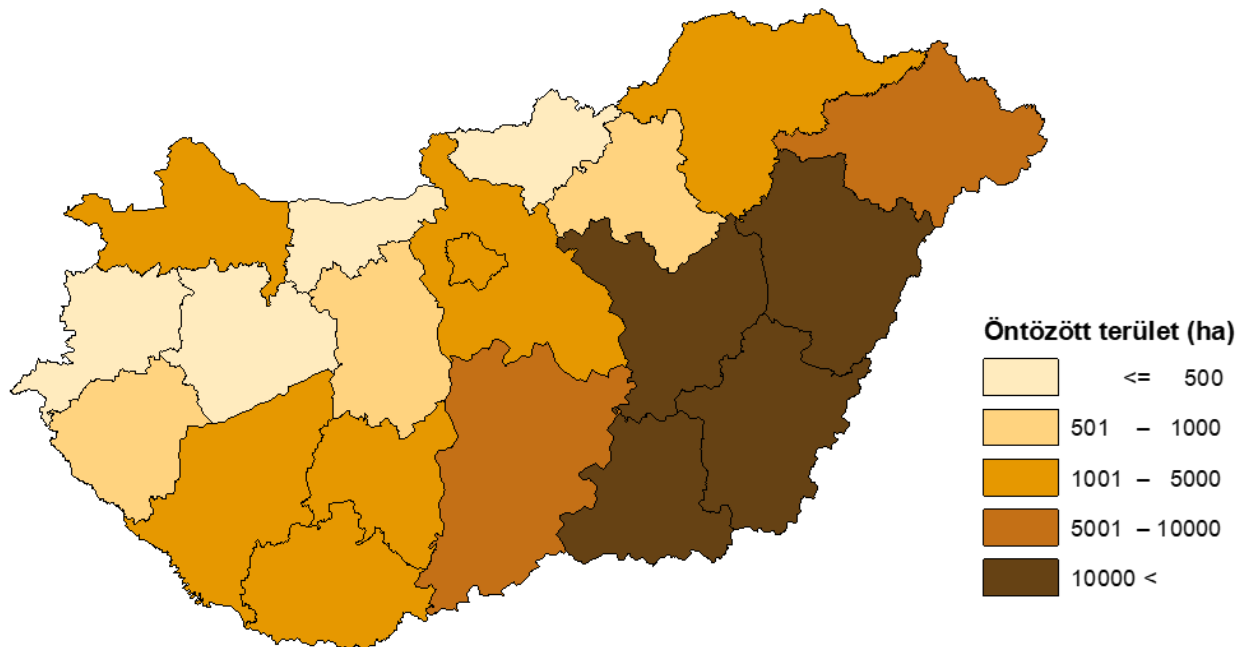
11. ábra: **A teljes terület és a megöntözött terület hozama a beérkezett vízjogi engedéllyel rendelkező mezőgazdasági termelők és vállalkozások adatai alapján, 2021**

Forrás: AKI ASIR

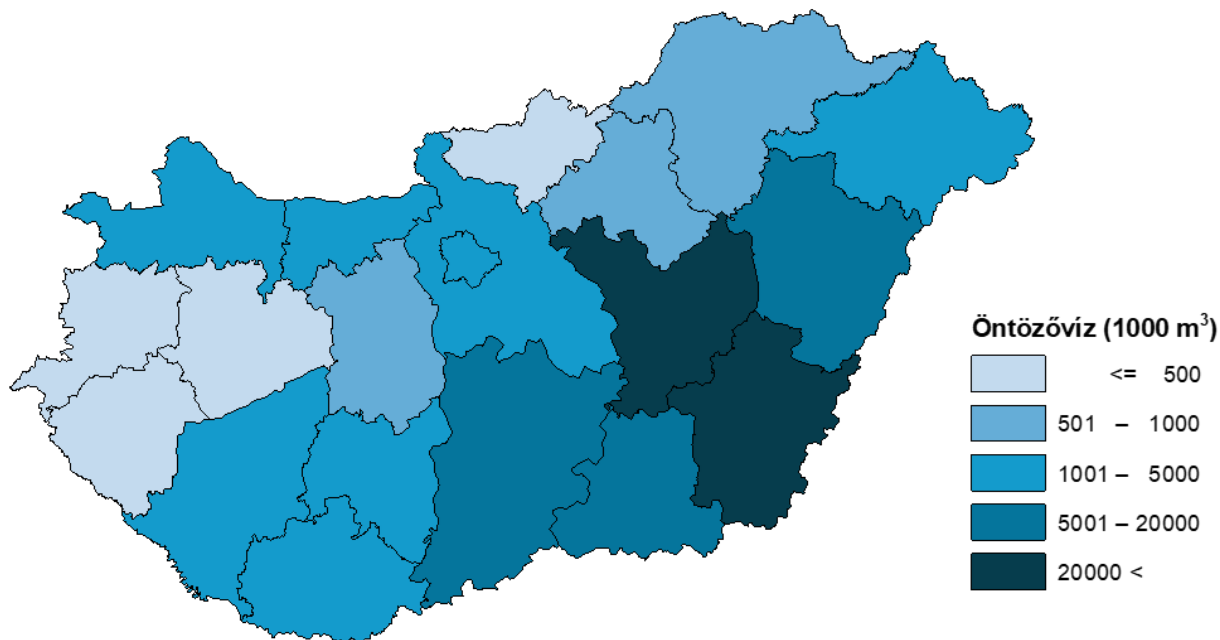
Ábrák, táblázatok

12. ábra: **Megöntözött terület nagysága (halastavak nélkül) megyei bontásban, 2021**

Forrás: AKI ASIR

13. ábra: **Kiöntözött víz mennyisége (halastavak nélkül) megyei bontásban, 2021**

Forrás: AKI ASIR

1. táblázat: **Vízjogilag engedélyezett öntözhető terület és éves vízmennyiség^{a)}, 2021**

Területi egység	Vízjogilag engedélyezett öntözhető terület, ha	Üzemre engedélyezett éves vízmennyiség, 1000 m ³
Budapest	3 452,74	22 576,87
Pest	5 376,84	64 610,12
Közép-Magyarország	8 829,58	87 186,99
Fejér	3 143,71	4 542,51
Komárom-Esztergom	1 560,68	5 366,74
Veszprém	1 493,51	1 703,79
Közép-Dunántúl	6 197,90	11 613,04
Győr-Moson-Sopron	4 972,08	6 784,48
Vas	1 192,80	1 452,89
Zala	1 147,97	3 383,53
Nyugat-Dunántúl	7 312,85	11 620,90
Baranya	4 169,65	23 687,09
Somogy	6 224,30	10 723,79
Tolna	3 543,32	16 243,58
Dél-Dunántúl	13 937,27	50 654,46
Borsod-Abaúj-Zemplén	3 600,84	3 182,49
Heves	2 338,47	3 795,24
Nógrád	209,84	197,57
Észak-Magyarország	6 149,15	7 175,30
Hajdú-Bihar	23 156,84	126 084,99
Jász-Nagykun-Szolnok	33 558,47	82 004,63
Szabolcs-Szatmár-Bereg	12 027,41	27 474,27
Észak-Alföld	68 742,72	235 563,89
Bács-Kiskun	14 668,79	36 894,79
Békés	30 014,66	91 533,52
Csongrád-Csanád	18 357,45	59 385,50
Dél-Alföld	63 040,90	187 813,81
Magyarország	174 210,37	591 628,39

^{a)} A halastavak adatait is tartalmazza.
 Forrás: AKI ASIR

2. táblázat: **A vízgazdálkodási engedéllyel rendelkezők összes művelésbe vont és megöntözött területe és azok aránya^{a)}, 2021**

Területi egység	A vízgazdálkodási engedéllyel rendelkező termelők által művelésbe vont terület, ha	Megöntözött alapterület, ha	Az öntözött terület és az összes művelt terület aránya, %
Budapest	34 249,61	1 562,60	4,6
Pest	4 965,58	1 647,74	33,2
Közép-Magyarország	39 215,19	3 210,34	8,2
Fejér	9 782,52	708,75	7,2
Komárom-Esztergom	1 254,76	479,73	38,2
Veszprém	69 628,55	300,20	0,4
Közép-Dunántúl	80 665,83	1 488,68	1,8
Győr-Moson-Sopron	20 999,55	2 031,82	9,7
Vas	5 168,84	316,17	6,1
Zala	2 515,55	519,38	20,6
Nyugat-Dunántúl	28 683,94	2 867,37	10,0
Baranya	72 450,98	2 554,79	3,5
Somogy	5 109,30	1 478,46	28,9
Tolna	38 024,95	1 176,46	3,1
Dél-Dunántúl	115 585,23	5 209,71	4,5
Borsod-Abaúj-Zemplén	13 136,99	1 246,85	9,5
Heves	75 968,57	947,37	1,2
Nógrád	256,55	146,77	57,2
Észak-Magyarország	89 362,11	2 340,99	2,6
Hajdú-Bihar	44 317,83	10 002,71	22,6
Jász-Nagykun-Szolnok	60 074,02	19 220,88	32,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	24 961,98	5 856,43	23,5
Észak-Alföld	129 353,83	35 080,02	27,1
Bács-Kiskun	41 358,86	8 170,75	19,8
Békés	320 489,44	16 379,55	5,1
Csongrád-Csanád	35 966,08	10 284,07	28,6
Dél-Alföld	397 814,38	34 834,37	8,8
Magyarország	880 680,51	85 031,48	9,7

^{a)} A halastavak adatai nélkül.
 Forrás: AKI ASIR

3. táblázat: **A megöntözött terület megyei bontása az öntözésre felhasznált öntözővíz eredete szerint^{a)}, 2021**

Területi egység	Megöntözött terület az öntözővíz eredete szerint, ha		
	Felszíni víz	Felszín alatti víz	Parti szűrésű víz
Budapest	1 325,52	237,08	-
Pest	965,14	678,55	...
Közép-Magyarország	2 290,66	915,63	...
Fejér	519,15	189,60	-
Komárom-Esztergom	451,09	28,64	-
Veszprém	208,16	92,04	-
Közép-Dunántúl	1 178,40	310,28	-
Győr-Moson-Sopron	1 776,65	255,17	-
Vas	175,32	114,65	...
Zala	141,39	377,99	-
Nyugat-Dunántúl	2 093,36	747,81	...
Baranya	2 488,80	65,99	-
Somogy	1 199,61	95,11	...
Tolna	1 023,73	152,73	-
Dél-Dunántúl	4 712,14	313,83	...
Borsod-Abaúj-Zemplén	1 188,14	58,72	-
Heves	281,62	665,75	-
Nógrád	142,97	3,80	-
Észak-Magyarország	1 612,73	728,27	-
Hajdú-Bihar	9 567,33	406,88	...
Jász-Nagykun-Szolnok	18 564,42	656,46	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1 897,94	3 948,09	...
Észak-Alföld	30 029,69	5 011,43	...
Bács-Kiskun	7 100,10	1 003,31	...
Békés	16 007,00	372,55	-
Csongrád-Csanád	9 448,77	774,30	...
Dél-Alföld	32 555,87	2 150,16	...
Magyarország	74 472,85	10 177,41	381,22

^{a)} A halastavak adatai nélkül.
Forrás: AKI ASIR

4. táblázat: **Megöntözött terület aránya az engedélyezetthez képest és az 1 hektárra kiöntözött vízmennyiség, 2021**

Területi egység	Vízjogilag engedélyezett öntözhető terület, ha	Megöntözött terület ^{a)} , ha	Megöntözött terület aránya az engedélyezetthez képest, %	Kiöntözött vízmennyiség ^{a)} , 1000 m ³	1 hektárra kiöntözött vízmennyiség ^{a)} , m ³
Budapest	3 452,74	1 562,60	45,3	3 148,39	2 014,84
Pest	5 376,84	1 647,74	30,6	1 860,28	1 128,99
Közép-Magyarország	8 829,58	3 210,34	36,4	5 008,67	1 560,17
Fejér	3 143,71	708,75	22,5	825,19	1 164,29
Komárom-Esztergom	1 560,68	479,73	30,7	1 003,32	2 091,43
Veszprém	1 493,51	300,20	20,1	148,31	494,04
Közép-Dunántúl	6 197,90	1 488,68	24,0	1 976,82	1 327,90
Győr-Moson-Sopron	4 972,08	2 031,82	40,9	1 043,56	513,61
Vas	1 192,80	316,17	26,5	362,84	1 147,61
Zala	1 147,97	519,38	45,2	445,70	858,14
Nyugat-Dunántúl	7 312,85	2 867,37	39,2	1 852,10	645,92
Baranya	4 169,65	2 554,79	61,3	2 756,46	1 078,94
Somogy	6 224,30	1 478,46	23,8	1 469,91	994,22
Tolna	3 543,32	1 176,46	33,2	1 203,40	1 022,90
Dél-Dunántúl	13 937,27	5 209,71	37,4	5 429,77	1 042,24
Borsod-Abaúj-Zemplén	3 600,84	1 246,85	34,6	636,48	510,47
Heves	2 338,47	947,37	40,5	592,37	625,28
Nógrád	209,84	146,77	69,9	108,45	738,91
Észak-Magyarország	6 149,15	2 340,99	38,1	1 337,30	571,25
Hajdú-Bihar	23 156,84	10 002,71	43,2	8 762,79	876,04
Jász-Nagykun-Szolnok	33 558,47	19 220,88	57,3	34 759,24	1 808,41
Szabolcs-Szatmár-Bereg	12 027,41	5 856,43	48,7	3 581,74	611,59
Észak-Alföld	68 742,72	35 080,02	51,0	47 103,77	1 342,75
Bács-Kiskun	14 668,79	8 170,75	55,7	11 744,20	1 437,35
Békés	30 014,66	16 379,55	54,6	30 256,96	1 847,24
Csongrád-Csanád	18 357,45	10 284,07	56,0	13 727,36	1 334,82
Dél-Alföld	63 040,90	34 834,37	55,3	55 728,52	1 599,81
Magyarország	174 210,37	85 031,48	48,8	118 436,95	1 392,86

^{a)} A halastavak adatai nélkül.

Forrás: AKI ASIR

5. táblázat: **A megöntözött alapterület és a kiöntözött vízmennyiség az öntözővíz kiadagolásának módja szerint, 2021**

Kiadagolás módja	Megöntözött alapterület, ha	Kiöntözött vízmennyiség, 1000 m ³
Esőztető, lineár	40 253,99	47 887,32
Esőztető, csévélődobos	11 433,29	8 929,63
Esőztető, körforgós	10 471,04	10 939,14
Mikroöntözés, csepegtető	4 415,78	3 761,65
Felületi, árasztó	2 663,92	28 976,10
Egyéb	831,31	605,49
Összesen	70 069,32	101 099,33

Forrás: AKI ASIR

6. táblázat: **Szántóföldi növények öntözése régióként, 2021**

Területi egység	Termelésbe vont terület, ha	Megöntözött alapterület, ha	Kiöntözött vízmennyiség, 1000 m ³
Budapest	2 216,74	1 405,82	1 927,76
Pest	3 761,41	965,53	1 180,92
Közép-Magyarország	5 978,15	2 371,35	3 108,68
Fejér	7 984,85	520,95	511,24
Komárom-Esztergom	1 215,22	461,49	998,37
Veszprém	6 859,39	210,41	75,58
Közép-Dunántúl	16 059,46	1 192,85	1 585,19
Győr-Moson-Sopron	15 611,43	1 317,86	807,92
Vas	1 064,37	23,77	1,95
Zala	1 572,09	10,50	1,70
Nyugat-Dunántúl	18 247,89	1 352,13	811,57
Baranya	16 307,31	2 522,89	2 725,56
Somogy	3 810,08	1 297,29	1 405,38
Tolna	15 179,80	1 074,10	1 130,94
Dél-Dunántúl	35 297,19	4 894,28	5 261,88
Borsod-Abaúj-Zemplén	10 439,90	1 019,29	530,83
Heves	801,61	236,82	429,38
Nógrád	47,46	0,00	0,00
Észak-Magyarország	11 288,97	1 256,11	960,21
Hajdú-Bihar	40 636,98	9 707,96	8 503,24
Jász-Nagykun-Szolnok	56 577,47	19 015,48	34 455,41
Szabolcs-Szatmár-Bereg	18 050,29	3 966,83	2 598,60
Észak-Alföld	115 264,74	32 690,27	45 557,25
Bács-Kiskun	27 938,12	7 650,82	11 291,71
Békés	319 776,58	16 334,85	30 228,22
Csongrád-Csanád	34 521,66	10 118,03	13 500,14
Dél-Alföld	382 236,36	34 103,70	55 020,07
Magyarország	584 372,76	77 860,69	112 304,85

Forrás: AKI ASIR

7. táblázat: **Gyümölcsösök öntözése régióként, 2021**

Területi egység	Termelésbe vont terület, ha	Megöntözött alapterület, ha	Kiöntözött vízmennyiség, 1000 m ³
Budapest	166,39	89,58	914,65
Pest	685,09	435,84	310,31
Közép-Magyarország	851,48	525,42	1 224,96
Fejér	556,15	169,18	141,96
Komárom-Esztergom	37,44	18,14	4,50
Veszprém	135,91	73,90	59,02
Közép-Dunántúl	729,50	261,22	205,48
Győr-Moson-Sopron	99,25	99,25	29,02
Vas	168,13	112,90	62,39
Zala	641,62	419,93	327,82
Nyugat-Dunántúl	909,00	632,08	419,23
Baranya	153,59	29,80	22,50
Somogy	376,49	124,36	42,85
Tolna	180,38	102,06	72,16
Dél-Dunántúl	710,46	256,22	137,51
Borsod-Abaúj-Zemplén	742,87	227,25	105,25
Heves	871,02	710,25	162,51
Nógrád	189,09	144,97	96,63
Észak-Magyarország	1 802,98	1 082,47	364,39
Hajdú-Bihar	385,69	221,60	164,18
Jász-Nagykun-Szolnok	113,68	78,29	65,23
Szabolcs-Szatmár-Bereg	4 196,82	1 859,60	968,08
Észak-Alföld	4 696,19	2 159,49	1 197,49
Bács-Kiskun	734,55	406,78	296,92
Békés	26,26	8,40	6,20
Csongrád-Csanád	125,66	76,01	65,35
Dél-Alföld	886,47	491,19	368,47
Magyarország	10 586,08	5 408,09	3 917,53

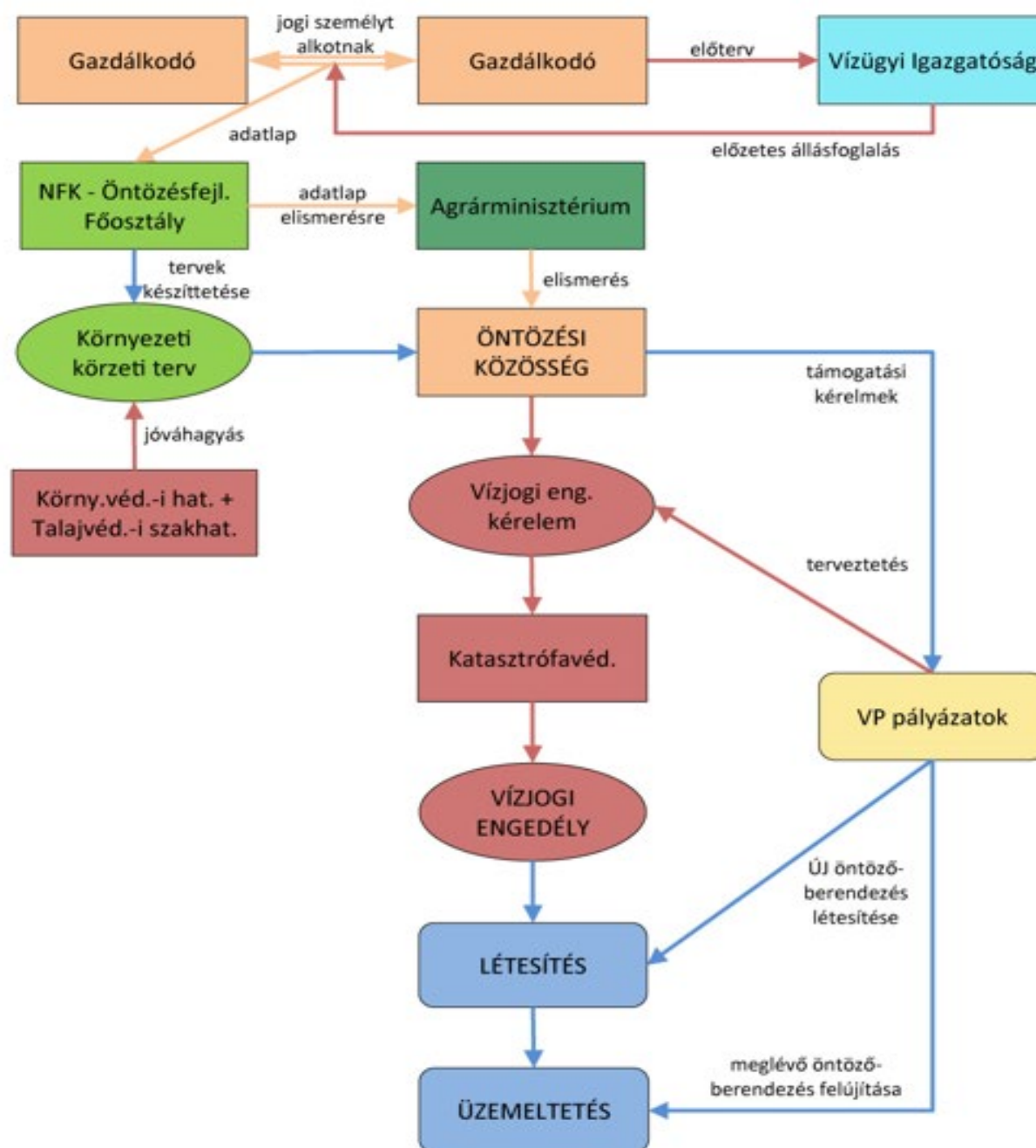
Forrás: AKI ASIR

8. táblázat: Öntözés, mezőgazdasági vízfelhasználás művelési áganként, 2021

Megnevezés	Megöntözött terület, ha	Kiöntözött vízmennyiség, 1000 m ³
Szántóföldi növények összesen	57 425,54	87 732,82
ebből: burgonya	1 050,22	1 985,05
cukorrépa	616,30	419,29
dohány	482,60	355,03
kukorica	11 096,33	11 139,61
napraforgó	4 065,85	2 195,96
rizs	2 574,89	28 689,23
szója	1 664,05	1 887,13
takarmánynövények	6 726,84	5 276,35
egyéb szántóföldi növények	7 953,77	10 056,41
zöldségfélék összesen	21 194,69	25 728,76
ebből: csemegekukorica	12 271,41	14 475,40
fejes káposzta	119,54	163,60
paprika	366,68	635,39
paradicsom	751,67	958,36
uborka	7,83	6,49
zöldbab	803,20	944,89
zöldborsó	4 834,13	4 763,94
egyéb szántóföldi zöldségek	2 040,23	3 780,69
Szántóföldi növények vetőmagjai összesen	20 435,15	24 572,00
ebből: csemegekukorica	245,03	293,25
hibrid kukorica	17 781,47	23 183,34
napraforgómag	121,00	68,50
repce	723,88	233,00
szójabab	123,69	63,83
egyéb zöldségfélék vetőmagjai	1 083,41	639,59
egyéb növények vetőmagjai	356,67	90,49
Gyümölcsösök összesen	5 408,10	3 917,53
ebből: alma	2 332,98	2 453,58
cseresznye	405,30	210,56
kajszibarack	526,86	244,79
körte	297,15	140,98
málna	20,30	20,03
meggy	900,87	454,01
őszibarack	116,66	33,04
ribizli	35,92	10,04
szeder	19,24	9,76
szilva	380,40	152,63
egyéb gyümölcs	372,42	188,11
Szőlő	21,37	70,49
Gyep	365,00	792,28
Halastó	18 948,94	258 666,31
Egyéb (erdő, fásítás, dísznövény stb.)	1 376,32	1 351,80
Összesen	103 980,42	377 103,23

Forrás: AKI ASIR

14. ábra: Az öntözési közösség létrehozása és a vízjogi engedélyezés folyamata

Öntözési közösség alapításhoz legalább két mezőgazdasági termelő szükséges. Rokoni viszony nem kizáró ok. Az öntözési közösségek elismerése iránti kérelmeket az öntözési igazgatási szervhez (NFK) kell benyújtani, aki a kérelmeket a szakmai véleményével együtt felterjeszti az agrárpolitikáért felelős miniszternek. Az öntözési közösségeket a miniszter ismeri el. Kertészeti zöldség-gyümölcstermesztés esetén legalább 10 hektár meghaladó területtel, míg szántóföldi növénytermesztés, illetve ipari zöldségtermesztés esetén legalább 100 hektár meghaladó területtel kell rendelkezni.

A NAK oldalán az öntözés engedélyezésének alapelőfeltételei megtalálhatók: <https://www.nak.hu/tajekoztatasi-szolgalatas/mezogazdasagi-termeles/103947-ontozesi-celu-vizhasznalat-engedelyvezesenek-alapelteltetelei-es-kriteriumai>

A folyamatról bővebb információk a megadott linken elérhetők: <https://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok/3434-ontozest-tamogato-hazai-es-unios-osztonzok/file>
 Forrás: NEK, NAK

